

foreningens andragender af 17. december 1942 og 30. januar 1946, og med hensyn til en række andre forhold af interesse for sagen henvises til de af den adm. direktør overfor det landstingsudvalg, der var nedsat til at behandle forslaget til den midlertidige lov, den 14. november 1946 fremsatte oplysninger. Disse sidste oplysninger findes trykt som bilag 1 og 2 til landstingsudvalgets betænkning, se rigsdagstidende, tillæg B 1946—47, spalte 65—76.

Med hensyn til stigningen på landejendomme netop af den type, der normalt hører hjemme indenfor foreningens rammer, henvises til de af Statistisk Departement år for år offentliggjorte oplysninger om byggeomkostninger for et husmandsbrug.

Disse byggeomkostninger fra kreditforeningslovens ikrafttræden og til 1948 findes indeholdt i øverste oversigt i bilag 4.

Denne oversigt viser, at medens foreningen i 1937 i et husmandsbrug kunne udlåne et beløb (maksimumslån 12 000 kr.) svarende til byggeomkostningerne (11 970 kr.), kan man nu som maksimum (15 600 kr.) kun udlåne det halve af byggeomkostningerne (31 183 kr.).

I statistiske efterretninger nr. 49 for 26. oktober 1948 side 404—405 anfører departementet angående byggeomkostninger for et husmandsbrug, at

„De på dette grundlag beregnede gennemsnitsomkostninger for opførelse af et husmandshus er vejledende ved landbrugsministeriets fastsættelse af maksimumsbeløb for byggelån til mindre landbrug.“

Man mener med føje at kunne gøre den betragtning gældende, at disse omkostninger tillige for boligministeriet og for rigsdagen burde være vejledende ved fastsættelse af maksimumsbeløb for de kreditforeningslån, Jydsk Husmandskreditforening kan yde.

Også ved gennem statistisk årbog at følge udviklingen i købesum pr. td. hartkorn for små landbrugsejendomme i tiden fra kreditforeningsloven til nu kan det dokumenteres, hvorledes udviklingen er løbet fra Jydsk Husmandskreditforening. Den nederst i bilag 4 indeholdte oversigt viser købesummen for sådanne ejendomme, indekstallene, når 1938—39 sættes til 100 og foreningens højeste vurderingssum for de belyste tolv år. Endelig findes i oversigtens sidste kolonne en opstilling over købesummen pr. td. hartkorn i procent af foreningens maksimumsvurdering.

Oversigtens tal viser, at hvis foreningen nu skulle have samme belåningsmuligheder som i 1937, da kreditforeningsloven trådte i kraft, skulle højeste tilladte vurderingssum være godt 40 000 kr. ($40\ 036 \times 167 = 66\ 862$). Skulle foreningen i dag have blot samme belåningsmuligheder som i 1939, skulle højeste tilladte vurderingssum være 38 000 kr. ($37\ 990 \times 176 = 66\ 862$).

Når man derfor nu beder om at få en vurderingsgrænse på 35 000 kr., er dette ønske meget moderat.

Fra de to foreningers oprettelse i 1880 og lige til kreditforeningsloven af 1936 har arbejdsvilkårene for Østifternes Husmandskreditforening, København, og Jydsk Husmandskreditforening altid været ganske ens også for så vidt angår vurderings- og udlånsgrænser. Ved kreditforeningsloven indføjedes imidlertid for Jydsk Husmandskreditforening for så vidt angår ikke-landbrugsejendomme en ejendomsskyldgrænse, der med nogen forhøjelse opretholdtes ved den midlertidige lov af 1946. En tilsvarende grænse indføjedes ikke for Østifternes Husmandskreditforening, og man tager ikke i betænkning at fastslå, at denne ejendomsskyldgrænse er en meget væsentlig årsag til Jydsk Husmandskreditforenings tilbagegang.

Af lige så vital betydning, som det er at få udlåns- og vurderingsgrænserne forhøjet, er det derfor, at denne ejendomsskyldgrænse bortfalder.